

Hänvisning

Enligt sändlista

Kontaktperson

Susanne Broman, telefon +358 18 25000 (växel)

susanne.broman@regeringen.ax

Ärende

Rapport om närståendevård 2025

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) har på uppdrag av landskapsregeringen utfört en undersökning om närståendevårdares situation på Åland. Rapporten *Stöd för närståendevård på Åland 2025* finns att läsa på ÅSUB:s hemsida:
<https://www.asub.ax/sv/utredning/narstaendevard-pa-aland>.

Landskapsregeringen har analyserat de resultat som framgår av rapporten mot bakgrund av den lagstiftning som berör stöd för närståendevård, dvs. lag om stöd för närståendevård (FFS 937/2005) (närståendevårdarlagen), vilken tillämpas genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

Landskapsregeringen konstaterar att lagstiftningen om stöd för närståendevård i sig inte föranleder några brådskande behov av ändringar. Landskapsregeringen initierar därför inga lagstiftningsåtgärder i detta skede, utan konstaterar att mycket av det som framgår av rapporten handlar om hur kommunerna och Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) tillämpar lagstiftningen.

Landskapsregeringen önskar med detta informationsbrev, förutom att sprida information om rapporten och dess resultat, även i korthet påminna om de krav som lagstiftningen om stöd för närståendevård ställer på berörda myndigheter samt om de möjligheter som lagstiftningen ger. När det gäller kommunernas och KST:s ansvar för stöd för närståendevård uppmärksammar landskapsregeringen särskilt om följande övergripande problem;

- Vissa brister gällande efterlevnad av lagstiftning (tillsynsfråga).
- Otillräcklig och ojämlig bedömning av servicebehov
- Oflexibla och begränsade avlastningslösningar
- Otillräcklig information till närståendevårdare
- Stora skillnader mellan kommuner och mellan kommuner och KST bland annat avseende bedömning, kriterier och vårdarvoden

Även Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) berörs av lagstiftningen om stöd för närståendevård, till den del det gäller de undersökningar av närståendevårdares välmående och hälsa samt sådana hälsovårdstjänster som stöder vårdarnas välmående och vårduppdrag (i enlighet med närståendevårdarlagens 3a § 2 mom.). Dessutom ansvarar ÅHS för sedvanliga hälso- och sjukvårdsinsatser till vårdtagare, liksom till invånarna i övrigt.

Av rapporten framgår även att samarbetet mellan kommuner/KST och ÅHS behöver stärkas. Landskapsregeringens avsikt är att utkomma med ett separat informationsbrev beträffande rutiner för samarbete och informationsutbyte mellan socialvården (kommuner och KST) och hälso- och sjukvården (ÅHS) i fråga om de ovan nämnda hälsoundersökningarna.

Avslutningsvis vill landskapsregeringen, baserat på vissa resultat i rapporten, uppmärksamma tillsynsmyndigheten för socialvården och hälso- och sjukvården, Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM), om vikten av tillsyn gällande stöd för närståendevård.

Specialsakkunnig

Susanne Broman

SÄNDLISTA

Kommunerna, via kommunernas info@mailadresser
Kommunernas socialtjänst, info@kst.ax
Ålands hälso- och sjukvård, registrator@ahs.ax
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, kansliet@amhm.ax

FÖR KÄNNEDOM

Ålands statistik- och utredningsbyrå, asub@asub.ax
Ålands kommunförbund, info@kommun.ax
Ålands ombudsmannamyndighet, info@ombudsman.ax
Folkhälsan på Åland, aland@folkhal-san.ax
Funktionsrätt Åland, info@handicampen.ax
Rädda Barnen på Åland, info@raddabarnen.ax
